

DET KONGELIGE ARBEIDS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Oppland Skyss og Informasjon AS
Postboks 363
2303 HAMAR

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
01/3582 HMS

Dato
/o, september 2001

KONKURRANSELOVEN 3-9. DISPENSASJON FOR OPPLAND SKYSS OG INFORMASJON AS

Arbeids- og administrasjonsdepartementet viser til Deres brev av 9. juli 2001 med klage på konkurransetilsynets avslag på søknad om dispensasjon fra konkurranseloven §§ 3-1 og 3-2, jf tilsynets vedtak 2001-54 av 20. juni 2001. Klagen er oversendt departementet i brev av 14. august 2001 fra Konkurransetilsynet.

Bakgrunn

Oppland Skyss og Informasjon AS søkte i brev av 3. mai 2001 om dispensasjon fra konkurranseloven for samarbeid om felles prissetting, anbudssamarbeid og fordeling av offentlig betalte kjøreoppdrag mellom selskapets eiere. Søknaden er begrunnet med at Oppland Fylkeskommune anmodet selskapet om å søke dispensasjon. Det er videre vist til at et samarbeid mellom løyveområdets 26 drosjesentraler er nødvendig for å kunne gi anbud på kjøreoppdrag for det offentlig, ettersom kjøringen vil gjelde hele distriktet. Oppland Skyss og Informasjon hevder at det forventes effektiviseringsgevinster knyttet til koordineringsarbeidet i selskapet.

Konkurransetilsynets vurderinger

Konkurransetilsynet har fastslått i sitt brev av 20. juni 2001 og senere i brev av 14. august 2001 at samarbeidet i Oppland Skyss og Informasjon etter dets oppfatning, er å anse som et horisontalt samarbeid mellom drosjeeiere eller løyvehavere som er aksjonærer i selskapet. Tilsynet mener samarbeidet har en karakter som omfattes av konkurranseloven §§ 3-1 og 3-2, dvs forbudet mot samarbeid om og påvirkning av priser, avanser og rabatter, og forbudet mot samarbeid om og påvirkning av anbud. Oppland Skyss og Informasjon omfatter 137 av 165 drosjeeiere i Oppland, dvs ca. 80 % av drosjeeierne i fylket.

I brev av 20. juli 2001 meddelte Konkurransetilsynet at det ikke var funnet grunnlag for å gi dispensasjon fra nevnte forbud til Oppland Skyss og Informasjon. Bakgrunnen for tilsynets

Postadresse:
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse:
Akersgt. 59

Telefon, sentralbord:
22 24 46 60
Org nr.: 972 417 785

Konkurransopolitisk
avdeling
Telefaks: 22 24 27 23

Saksbehandler:
Helge M Spildrejorde
22 24 49 70

avslag er at aksjonærenes samarbeid gjennom Oppland Skyss og Informasjon vil slik det ser det, eliminere så godt som all konkurranse om offentlig drosjetransport i det relevante markedet. Tilsynet legger avgjørende vekt på at en meget høy andel av løyveholderne i Oppland fylke vil da være knyttet opp til selskapet i pris og anbudsspørsmål.

Konkurransetilsynet mener dette vil føre til svak konkurranse og følgelig gi høyere priser, lavere produksjon og dårligere kvalitet og service enn det en kan forvente seg i en situasjon med virksom konkurranse. Konkurransetilsynet har tatt til etterretning at løyvedistriktet er langstrakt og at det derfor vil være et rasjonelt behov for samarbeid mellom løyveholderne om å inngi felles pristilbud på transport. Det samme vil i følge tilsynet gjelde turvognoperatører. Tilsynet ser fordeler av slikt samarbeid, men understreker at det er samfunnsøkonomisk hensiktsmessig at dette fordeler seg i flere mindre grupperinger. Det kan skje i tilknytning til drosjesentral e.l. og ikke i en stor samlet organisasjon slik Oppland Skyss og Informasjon er.

Konkurransetilsynet påpeker at kjøpersidens, dvs. Oppland Fylkeskommunes, organisering av sitt innkjøp av drosjetjenester vil ha stor betydning for realiseringen av konkurransepotensialet i Oppland fylke. Konkurransetilsynet viser til at Rikstrygdeverket har gjennomført en opplæring av fylkestyngdekantorene med mål om øke bruken av anbuds- og tilbuds-konkurranser i forbindelse med sine innkjøp. Tilsynet støtter dette opplæringsarbeidet og uttaler at det er viktig at dispensasjonspraksisen ikke er til hinder for utviklingen av konkurranse om offentlige oppdrag. Tilsynet har påpekt at avslaget på dispensasjonene ikke er til hinder for at flere mindre grupperinger av løyveholderne i Oppland fylke søker om dispensasjon for å samarbeide. Dette vil i følge tilsynet være formålstjenlig ettersom det kan forventes at fylkeskommunen over tid vil ta i bruk nye innkjøpsformer.

Klage på vedtak om avslag på dispensasjon

Oppland Skyss og Informasjon har i sin klage til departementet henvist til at selskapet Hedmark Taxi har fått midlertidig dispensasjon fra konkurranseloven §§ 3-1 og 3-2 frem til 1. februar 2002 for et samarbeid helt parallelt med det selskapet selv ønsker å iverksette. I likhet med i søknaden er det fremhevet at Oppland Fylkeskommune har anmodet om at selskapet søker om dispensasjon, med bl.a. den begrunnelse at det er hensiktsmessig for dem å kunne forholde seg til en part under prisforhandlinger. I den forbindelse nevnes at fylkeskommunene mener turvognoperatører ikke kan betraktes som reelle konkurrenter til drosjetransportører. Det er videre referert til fylkeskommunens brev av 3. juli 2001 der sistnevnte deler Oppland skyss og Informasjon sin skepsis til Konkurransetilsynets forslag om inndeling av innkjøp i mindre "pakker". Fylkeskommunen skal i likhet med Oppland Skyss og Informasjon frykte at inndelingen vil redusere de effektivitetsgevinstene som ligger i et omfattende samarbeid på selgersiden.

Departementets vurderinger.

Oppland Skyss og Informasjon ønsker å representere aksjonærene i prisforhandlinger og inngi felles pristilbud i forhandlinger om offentlig betalt drosjetransport. Etter departementets oppfatning er samarbeidet en konkurranseregulering i strid med bestemmelsene i konkurranseloven §§ 3-1 og 3-2. Dette er heller ikke påklaget.

Konkurranseloven § 3-9 fastsetter kriteriene for å innvilge dispensasjon fra forbudene i §§ 3-1 til 3-4. Departementet er i likhet med Konkurransetilsynet av den oppfatning at samarbeidet mellom eierne i Oppland Skyss og Informasjon er så omfattende at det vil føre til svekket konkurranse i markedet for offentlig transport med drosje. Betingelsene i § 3-9 a) om at det kan dispenseres dersom konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes, kan derfor ikke sies å være oppfylt.

I konkurranseloven § 3-9 b) gis Konkurransetilsynet hjemmel til å dispensere fra forbudene i § 3-1 til 3-4 dersom det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensninger. Selv om det kan forventes at samarbeidet gjennom Oppland Skyss og Informasjon vil gi effektivitetsgevinster i tråd med det selskapet og Oppland Fylkeskommune hevder, kan ikke departementet se at det er godtgjort at disse vil oppveie for den betydelige konkurransebegrensningen som følge av samarbeidet. Departementet legger vekt på at konkurransereguleringen er betydelig ettersom samarbeidet omfatter en så vidt stor andel av drosjeeierne i løyvedistriktet. Videre kan ikke departementet se at det er godtgjort at samarbeid i mindre grupperinger slik Konkurransetilsynet har antydnet muligheten for, ville gi vesentlig mindre effektivitetsgevinster. Kriteriene i § 3-9 b) kan følgelig ikke sies å være oppfylt.

Konkurranseloven § 3-9 c) fastsetter hjemmel til å dispensere fra forbudene i § 3-1 til 3-4 dersom konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning. Samarbeidet i Oppland Skyss og Informasjon omfatter over 80 % av de ervervsdrivende i markedet. Et så stort samarbeid på selgersiden i et marked kan ikke sies å kunne ha liten konkurransemessig betydning. Dispensasjonskriteriet i § 3-9 er derfor ikke oppfylt.

Dersom det foreligger særlige hensyn, kan Konkurransetilsynet gi dispensasjon fra forbudene i konkurranseloven § 3-1 til 3-4 med hjemmel i § 3-9 d). I forbindelse med dispensasjonen er det henvist til at Hedmark Taxi AS er gitt midlertidig dispensasjon. Konkurransetilsynet har påpekt at dispensasjonen er kortvarig og knyttet opp til særlige forhold ettersom Hedmark Fylkeskommune for tiden arbeider med å legge til rette for å konkurranseutsette offentlig betalt transport. Departementet kan ikke se at dette eller noen andre sider ved søknaden skulle gi særlig grunnlag for å gi Oppland Skyss og Informasjon dispensasjon fra forbudene, jf kriteriene i § 3-9 d).

Departementet vil avslutningsvis knytte noen bemerkninger til søknadene om samarbeid innen Opplands fylke og sin beslutning om at maksimalprisreguleringen for drosjetransport kan oppheves i de områder der det antas å være grunnlag for konkurranse, jf. brev av 16. november 1999. Departementets avgjørelse om at maksimalprisreguleringen kan oppheves i enkelte områder, er et ledd i et arbeid med å fremme konkurranse i drosjenæringen generelt. Etter departementets oppfatning vil samarbeid mellom tilnærmet alle drosjeeiere i Oppland ikke bidra positivt i dette. Tvert imot vil omfanget av samarbeidet føre til at konkurransen mellom eksisterende sentraler og de enkelte drosjeeierne i nevnte områder i realiteten opphører, og dermed gjøre det vanskelig å oppheve maksimalprisreguleringen i disse områdene.

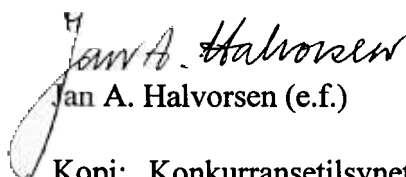
På bakgrunn av ovennevnte har departementet fattet følgende vedtak:

Klage fra Oppland Skyss og Informasjon AS over Konkurransetilsynets vedtak av 20. juni 2001 avslås.

Vedtaket trer i kraft umiddelbart.

Departementet gjør oppmerksom på at dersom det er aktuelt å søke om dispensasjon for andre samarbeidsgrupperinger, skal søknad om dette sendes til Konkurransetilsynet for behandling.

Med hilsen

Jan A. Halvorsen (e.f.)

Steinar Undrum

Kopi: Konkurransetilsynet.